Lieta Nr. C16102113

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Jēkabpilī, 2013.gada 02.decembrī

Jēkabpils rajona tiesa: tiesnesis V.Trušels,

rakstveida procesā izskatot civillietu /pers. B/, /personas kods/, maza apmēra prasībā pret /pers. C/, /personas kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a

prasītāja /pers. B/ (turpmāk – Prasītāja) iesniegusi tiesā mazā apmēra prasību pret atbildētāju /pers. C/ (turpmāk – Atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājai un atbildētājam ir kopīgs bērns – 1997.gada 21.oktobrī dzimušais dēls /pers. D/, /personas kods/. Bērns atrodas prasītājas aprūpē.

Prasības pieteikums tiesā saņemts 2013.gada 27.septembrī. Prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus bērna uzturam Ls 75 mēnesī no prasības iesniegšanas dienas.

2013.gada 04.oktobrī atbildētājam tika nosūtīts prasības pieteikums un noteikts paskaidrojumu iesniegšanas termiņš līdz 2013.gada 04.novembrim.

Tiesneša noteiktajā termiņā Atbildētājs iesniedza rakstveida paskaidrojumus. Paskaidrojumā atbildētājs norāda, ka prasību atzīst daļēji, t.i. piekrīt maksāt Ls 60 mēnesī, kas ir 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Paskaidro, ka 2006.gada 11.augustā viņš noslēdza laulību ar /pers. E/ un pašreizēja ģimenē ir divi bērni: /pers. F/, dzimis 2004.gada 01.oktobrī un /pers. G/, dzimis 2007.gada 15.oktobrī, kuri atrodas atbildētāja apgādībā. Saskaitot visus izdevumus sanāk, ka dēla /pers. G/ uzturam ik mēnesi vidēji nepieciešama naudas summa Ls 104,70 un dēla /pers. F/ Ls 113,00. Viņa darba alga sastāda Ls 443.00. Pats savām vajadzībām tērē Ls 105.00 mēnesī. Nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Lietu tiesa izskata rakstveida procesā par ko pusēm ir paziņots.

2013.gada 22.novembrī Jēkabpils rajona tiesā uz atbildētāja paskaidrojumiem saņemts prasītājas iesniegums, kurā viņa norāda, ka uzskata, ka atbildētājs ir spējīgs maksāt lielākus uzturlīdzekļus nekā valsts noteiktajā minimālajā apmērā. Norāda, ka, ja Atbildētājs savu dēlu uzturam, katram tērē attiecīgi Ls 104.70 un 113.00 mēnesī, un esot jāņem vērā, ka Atbildētāja laulātā , šo bērnu māte /pers. E/ no savas puses bērniem dod tikpat, jo strādā un saņem darba algu, tad iznākot, ka dēla /pers. G/ uzturam mēnesī tiek tērēti Ls 209.40, bet dēla /pers. F/ uzturam tiek tērēti mēnesī Ls 226.00, tāpēc uzskata par cinisku Atbildētāja uzskatu, ka viņu kopīgas dēls var iztikt tikai ar Ls 120 mēnesī, kaut gan viņa prasot tikai Ls 75.00 mēnesī.

Novērtējot lietā esošos un pārbaudītos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība par uzturlīdzekļu piedziņu faktiski ir prasība par uzturlīdzekļu palielināšanu, jo saskaņā ar Jēkabpils rajona tiesas 1999. gada 03. septembrī izsniegto izpildu rakstu Nr. 2-368, bērna uzturam jau tiek piedzīti uzturlīdzekļi Ls 44,25 apmērā un tā ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar iesniegto dzimšanas apliecību /pers. D/ vecāki ir /pers. B/ un /pers. C/ (lietas 8.lapa).

Saskaņā ar prasībā norādītajiem apstākļiem bērns atrodas mātes aprūpē un ikdienas apgādībā.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa nosaka tēva un mātes pienākumu bērnu uzturēšanā samērā ar viņu mantas stāvokli līdz laikam, kad bērni var paši sevi apgādāt, norādot, ka šis vecāku pienākums neizbeidzas, ja bērni nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

Civillikuma 179.panta piektā daļa nosaka, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Civilprocesa likuma 97.pants paredz, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Atbilstoši Civillikuma 177. panta ceturtajai daļai, bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu - ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Tiesas ieskatā, vecāku pienākums apgādāt bērnu ir absolūts un neatkarīgi no kādiem citiem blakus apstākļiem, vecākiem savam bērnam ir jādod nepieciešamais atbalsts bērna dzīves kvalitātes uzlabošanai un viņa pilnvērtīgai attīstībai.

Konvencijas par bērna tiesībām 27. panta pirmā daļa nosaka, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka uz vecākiem vai citām personām , kas audzina bērnus, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6. panta pirmā daļa nosaka, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras.

Minētā likuma 10. panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem (atbilstošs uzturs, apģērbs, pajumte), kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Tiesa uzskata par vispārzināmu faktu, ka nepieciešamie izdevumi bērnam ir pārtikas iegādei, ēdināšanai, apģērba, apavu, medikamentu, higiēnas, saimniecības preču iegādei, skolas piederumu iegādei, sporta, kultūras pasākumiem, mobilajiem sakariem un citām ikdienas vajadzībām. Šie izdevumi bērna vajadzībām nav nosakāmi konstantā summā. To apmērs svārstās atkarībā no sezonas, no dažādām vajadzībām un dzīves situācijām.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra MK noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: 2.1. katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; 2.2. katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tiesas sēdē noskaidrots, ka prasītājas darba alga pēc nodokļu nomaksa vidēji mēnesī sastāda Ls 353.00, atbildētāja darba alga vidēji sastāda Ls 443.00.

Izvērtējot Atbildētāja lūgumu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru noteikt 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas motivēta ar to, ka dēla /pers. G/ uzturam ik mēnesi vidēji nepieciešama un tiek tērēta naudas summa Ls 104,70 un dēlam /pers. F/ Ls 113,00 apmērā, tiesa atzīst tādu motivāciju kā bērna, kurš nedzīvo kopā ar tēvu, diskriminējošu, jo abu pārējo divu bērnu uzturam, kuri dzīvo ar tēvu, tiek vidēji tērēti naudas līdzekļi, kas ir daudz lielāki nekā prasītais uzturlīdzekļu apmērs- Ls 75.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 3. panta otrā daļa nosaka, ka bērna tiesības un brīvības valsts nodrošina visiem bērniem bez jebkādas diskriminācijas — neatkarīgi no bērna, viņa vecāku, aizbildņu, ģimenes locekļu rases, tautības, dzimuma, valodas, partijas piederības, politiskās un reliģiskās pārliecības, nacionālās, etniskās vai sociālās izcelsmes, dzīvesvietas valstī, mantiskā un veselības stāvokļa, dzimšanas vai citiem apstākļiem.

Tiesas ieskatā prasītā uzturlīdzekļu summa ir atbilstoša un samērojama ar abu vecāku materiālo stāvokli, bērnam nepieciešamajiem izdevumiem un reālajām vajadzībām, ņemot vērā arī to, ka bērns ir jāuztur abiem vecākiem kopīgi.

Tiesa atzīst, ka nebūtu nosakāma mazāka uzturlīdzekļu summa par Ls 75 mēnesī, jo bērna interesēs ir, lai tēvs viņam nodrošinātu pēc iespējas tādus pašus dzīves apstākļus, kādi tiek nodrošināt abiem pārējiem viņa tēva dēliem.

Prasītāja iesniegusi lietā arī izdevumus apliecinošus maksājumu dokumentus, paskaidrojot, ka šie maksājumu čeki attiecoties uz dzīves ikdienu, bet faktiski līdzekļi tiekot tērēti lielāki, jo viņa ikdienas aizgādību realizē viena pati.

Balstoties uz dzīvē gūtiem novērojumiem, tiesa neapšauba, ka Prasītājai ir izdevumi, un pieļauj, ka bērna aprūpei varētu tikt tērēti līdzekļi lielākā apmērā nekā MK noteiktie minimālie līdzekļi, tādēļ tiesa uzskata, ka ir pamats apmierināt prasītājas prasījumus par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam Ls 75,00 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu „Tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai".

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu par prasību līdz 1500 latiem maksājama valsts nodeva 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 50 latiem.

Savukārt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 6.punktu prasībām par maksājumu vai devumu samazināšanu vai palielināšanu — summa, par kādu samazina vai palielina maksājumus vai devumus, bet ne vairāk kā par vienu gadu; – šajā lietā prasības gada summa ir Ls 369.00(Ls 75.00- Ls 44.25= Ls 30.75 x12).

Tādejādi no atbildētāja piedzenama valsts nodeva Ls 55.35, un ar lietas izskatīšanu saistītie pasta izdevumi Ls 4,19.

Pamatojoties uz augstāk minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 42., 190., 204.[1] un 250.[25] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. B/ prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, par labu /pers. B/, /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. D/, /personas kods/, uzturam Ls 75.00 (septiņdesmit pieci lati 00 santīmi) ik mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Latvijas Republikā noteiktās minimālās mēnešalgas ik mēnesi, sākot no 2013.gada 27.septembra, līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, valsts labā valsts nodevu Ls 55.35 (piecdesmit pieci lati 35 santīmi).

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus, kas saistīti ar pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu Ls 4.19 (četri lati 19 santīmi).

Atsaukt Jēkabpils rajona tiesas 1999.gada 3.septembrī izsniegto izpildu rakstu Nr.2-368.

Sprieduma labprātīgai izpildei par naudas summu piedziņu valsts labā noteikt 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas – 2013.gada 2.decembra, kasācijas sūdzību iesniedzot Jēkabpils rajona tiesā.

Tiesnesis (personiskais paraksts) V.Trušels